Printed Pages – 4

K-435

Shastri (Part-II) Examination, 2022

(आधार पाठ्यक्रम)

Paper - II

संस्कृतभाषायाम्

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 75

Minimum Pass Marks : 25

निर्देश : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Q. 1. अधोलिखितेषु केषांचित् त्रयाणां व्याख्या कार्याः– **15**

(क) प्रमादाद् वा असुराः पराभवन् न प्रमादाद् ब्रह्मभूताः सुराश्च।

न वै मृत्युर्व्याघ्रइवास्ति जन्तुन् नाप्यस्यरूपमुपलभ्यते हि।।

(ख) ते मोहितास्तद्वशेवर्त्तमाना इतः प्रेतास्तत्र पुनः पर्वन्ति।

ततस्तं देवा अनुपरिप्लवन्ते अतो मृत्युं मरणादभ्युपैति।।

(ग) अनाख्या मानुषे वित्ते आख्या वेदेषु ये द्विजाः।

ते दुर्धषा दुष्क्रम्प्या विद्याद् तान् ब्रह्मणस्तनुम्।।

(घ) अधर्म विदुषो मुदाः लोकशास्त्रविवर्जिताः।

न मान्यं मानयिष्यन्ति इति मन्येदमानितः।।

Q. 2. सनत्सुजातीय दर्शनस्य द्वितीयोऽध्यायस्य सारांशः लेख्याः। **10**

अथवा

सनत्सुजातदृष्ट्या ब्राह्मणलक्षणं समुपस्थाप्यताम्।

Q. 3. अधोलिखितेषु केषांचित् त्रयाणां व्याख्या कार्याः– **15**

(क) कर्मात्मना च देवानां सोऽसृजत्प्राणिनां प्रभुः।

साध्यानां च गणं सुक्ष्मं यज्ञं चैव सनातनम्।।

(ख) कालं कालविभक्तीश्च नक्षत्राणि ग्रहांस्तथा।

सरितः सागराञ्छैलान्समानि विषमाणि च।।

(ग) द्विधा कृत्वात्मनो दहमर्धेन पुरुषोऽभवान्।

अर्धेन नारी तस्यां स विराजमसृत्प्रभुः।।

(घ) येषां तु यादृशं कर्म भूतानामिह कीर्तितम्।

तत्तथा वोऽभिधास्यामि क्रमयोगं च जन्मनि।।

Q. 4. मनु मृत्यानुसारेण सृष्टिस्वरूपं प्रतिपाद्यताम्। **10**

Q. 5. (अ) अधोलिखितेषु वाक्येषु संस्कृतेऽनुवादः विधेयः – **10**

(क) वृक्ष से पत्ते गिरते हैं।

(ख) राजा ब्राह्मण को दान देता है।

(ग) सभी छात्र अध्ययन करते हैं।

(घ) मेरे कक्षा में सोलह छात्र पढ़ते हैं।

(ङ) मुझे रोटी अच्छी लगती है।

(च) मोहन गाय का दूध दुहता है।

(छ) विद्यालय के चारों ओर फुलवारी है।

(ब) अधोलिखितेषु शब्देषु शब्दरूपाणि लिखतः– **15**

(क) नृप शब्दः

(ख) देव शब्दः

(ग) मातृ शब्दः

(घ) वृक्ष शब्दः

(ङ) भ्रातृ शब्दः

(च) अस्मद् शब्दः

(छ) युष्मद् शब्दः